

Jak vypadali před 100 lety...

Anglický kokršpaněl

Francouzský hrabě Gaston de Foix vyjádřil v roce 1378 názor, že zemí původu loveckých psů zvaných španělé, kteří jsou velmi dobře známi na jeho panstvích ležících blízko francouzsko – španělských hranic, je pochopitelně Španělsko.

Také často citovaný kynologický expert Edward, druhý vévoda z Yorku, ve známém díle *The Master of Game* (Lovec, 1406 - 1413) potvrzuje, že tento pes, používaný při lovu se sokolem, pochází ze Španělska. Je však nanejvýš pravděpodobné, že psi tohoto typu - kteří se jistě ve Španělsku, obdobně jako v řadě dalších evropských zemí, vyskytovali - se na Pyrenejský poloostrov dostali z východu. Pohled do minulosti velšspringršpaněla však dokazuje, že španělé byli známi i na britských ostrovech doložené již v 10. století n. l. Nejznámějším a nejrozšířenějším, nikoli však nejstarším a nejpůvodnějším španělem je anglický kokršpaněl. S výjimkou velšspringršpaněla se až do poloviny 19. století nedá hovořit o jednotlivých plemenech španělů. Po staletí bylo uplatňováno pouze hledisko objevující se v literatuře poprvé v roce 1386, podle něžž byli španělé v Anglii rozdělováni na vodní a polní (či zemní, protože „land“, nikoli „field“). Na jejich další diferenciaci měl rozhodující podíl - jako u většiny loveckých plemen - způsob lovu: rozvoj honby na drobnou zvěř umožněný zdokonalením palných zbraní. Ten si vyžádal potřebu specializovaných plemen: ohařů a slídičů. Ovšem ještě v roce 1859, v období prvních výstav psů v Anglii, byli španělé rozděleni jen do dvou základních skupin: polní španělé (tzv. field), kokršpaněl a sussex španěl jako malí, clumber španěl jako velký. Do roku 1870 se užívalo rozlišování polních španělů podle hmotnosti, a to nad skupinu nad a pod 25 liber (11,35 kg). Jako polní španěl byl kokršpaněl posuzován naposledy v roce 1874.

Za první rok jeho samostatné existence je však považován až rok 1883, kdy byla na výstavě v Ashtonu poprvé otevřena samostatná třída pro kokršpaněly. Anglický Kennel Club je ovšem vzal na vědomí až v roce 1892; někdy se uvádí, že toto plemeno se osamostatnilo dokonce až v roce 1902.

Jméno kokršpaněl je zřejmě odvozeno od převažujícího způsobu loveckého použití, při lovu sluky lesní - woodcock. James Watson v roce 1906 publikoval domněnku, že jméno cocker vzniklo odvozením ze širšího pojmu cock shooting, což doslova znamená střelení kohoutů, respektive ptáků, a je jej tedy možno chápat jako lov různé pernaté zvěře včetně bažantů apod. R. Strelbel o upotřebitelnosti loveckých španělů napsal: „Španěl je hlavně slídič, který ukrytou a zalehlou zvěř vyzvedne. Zpočátku byl používán při lovu se sokoly; měl za úkol přimět pernatou zvěř ke vzletnutí, aby mohl být sokol vypuštěn. Po zániku tohoto lovu s příchodem pušky se ho užívalo k vyhánění zvěře z houštin všude, kde velcí psi neuspěli; kromě toho měla význam jeho nebojácnost před vodou, a osvědčoval se proto při lovech na kachny.“ *M. Císařovský*

Jak vypadali před 100 lety...

V roce 1881, kdy vyšla kniha o psech Vero Shawa, už se kokršpaněl velmi blížil současnému vzhledu

V oválu: Sydenham Edwards namaloval do své slavné knihy Cynographia Britannica v roce 1799 skupinku španělů, v níž už jsou patrné určité odlišnosti v typech

Dva obrázky výše: Dva úspěšní kokršpanělé z chovatelské stanice Harry Hulberta The Alkrington Cockers z Middletonu v Lancashire; vlevo strakoš Expectation, vpravo černá Belle of Alkrington, 1925
Dole: K nejslavnějším v Anglii patřili kokři Brookside z Mears Ashby, Northantschire chovatele N. G. Woodheada; na fotografii pravděpodobně z roku 1926 je pilíř chovu pes Rocklyn Critic ve zbarvení gaily-coloured blue, pocházející z chovu prince z Walesu

Anglický a velšský kokr z publikace J. H. Welshe, vydané roku 1859

